

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: ŻW.zz.870.178.2018

Warszawa, dnia 24 sierpnia 2018

URZĄD GMINY JABŁON
SEKRETARIAT

24 SIE. 2018

Łość załączników
Nr dz.
[Signature]
pocztą
[Signature]
seksja

Pan

Dariusz Łobejko

Wójt Gminy Jabłoń

ul. Augusta Zamoyskiego 27

21-105 Jabłoń

Szanowny Panie Wójcie

W odpowiedzi na pismo z dnia 23 lipca 2018 r. znak: SOI.033.9.2018 w sprawie postulatów rolników Gminy Jabłoń uprzejmie informuję, co następuje.

Ad 1

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855, z późn. zm.) za świnie zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej albo za świnie padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez te organy przy zwalczaniu choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania, w tym przypadku afrykańskiego pomoru świń, przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa.

Wysokość odszkodowania określana jest przez zespół, w skład którego wchodzi dwóch rzeczoznawców i powiatowy lekarz weterynarii. Szczegóły dotyczące rzeczoznawców oraz trybu i sposobu szacowania określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie rzeczoznawców wyznaczonych przez powiatowego lekarza weterynarii do przeprowadzenia szacowania (Dz. U. Nr. 142, poz. 1161).

Szacowanie wartości świń przed wydaniem decyzji w sprawie przyznania odszkodowania jest czynnością udokumentowaną w formie protokołu, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie rzeczoznawców wyznaczonych przez powiatowego lekarza weterynarii do przeprowadzenia szacowania, w którym wpisuje się łączną kwotę szacowania. Protokół ten jest podpisywany przez rzeczoznawców, powiatowego lekarza weterynarii i posiadacza zwierząt.

Przepisy ww. rozporządzenia nie określają czasu, jaki należy przeznaczyć na przeprowadzenie szacowania zwierząt i produktów podlegających temu szacowaniu. Natomiast zgodnie z ww.

rozporządzeniem konieczne jest podanie daty rozpoczęcia i zakończenia tego szacowania. Posiadacz świń jest stroną w postępowaniu administracyjnym i ma prawo do wglądu w akta sprawy na każdym etapie prowadzonego postępowania administracyjnego.

W dniu 24 lipca 2018 r. Główny Lekarz Weterynarii wydał polecenie wypłaty właścicielom gospodarstw odszkodowań przyznanych za świnie zabite w związku ze zwalczaniem ASF bez zbędnej zwłoki, najpóźniej w ciągu 28 dni do dnia wyznaczenia ogniska ASF u świń w danym gospodarstwie.

Ad 2 i 4

Zasady gospodarki łowieckiej w tym właściwej liczebności populacji poszczególnych gatunków zwierzyny przy zachowaniu równowagi środowiska przyrodniczego, odstrzału redukcyjnego, zastępczego, rocznych planów łowieckich określają przepisy ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2017 r. poz., 1295 z późn. zm.).

Stosownie do ww. ustawy gospodarka łowiecka prowadzona jest w obwodach łowieckich przez dzierżawców lub zarządców m. in. w oparciu o roczne plany łowieckie i wieloletnie łowieckie plany hodowlane.

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie, naczelnym organem administracji rządowej w zakresie łowiectwa jest Minister Środowiska. Natomiast, o ile ww. ustawa nie stanowi inaczej, administrację w zakresie łowiectwa, co do zasady sprawuje samorząd województwa.

Niemniej jednak Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, mając na względzie zwalczanie afrykańskiego pomoru świń realizuje na terenie całego kraju działania mające na celu zmniejszenie populacji dzików (odstrzał sanitarny) oraz ograniczenie szerzenia się choroby w populacji dzików (zbieranie dzików padłych, zamykanie przepustów pod autostradami), współpracując w tym zakresie przede wszystkim z Ministrem Środowiska oraz Polskim Związkiem Łowieckim.

W Polsce podejmowane są na różnych poziomach wielokierunkowe i skoordynowane działania, mające na celu zwalczanie i zahamowanie rozprzestrzeniania się wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF), w szczególności na tereny wolne od tej choroby.

Stosownie do art. 45 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii w przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania, w tym ASF, w drodze rozporządzenia - aktu prawa miejscowego, może nakazać odstrzał sanitarny zwierząt na określonym obszarze, w tym nakazać dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich odstrzał sanitarny zwierząt wolno żyjących (dzikich).

Podmiotowi, który poniósł koszty związane z realizacją nakazu odstrzału sanitarnego zwierząt wprowadzonego w przepisach wydanych na podstawie ww. przepisów przysługuje ze środków budżetu państwa zryczałtowany zwrot kosztów za każdą sztukę odstrzelonego zwierzęcia (ryczałt).

Ryczałt przysługuje myśliwemu wykonującemu odstrzał sanitarny zwierząt w wysokości 80% a pozostałe 20% kwoty ryczałtu otrzymuje dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego, na obszarze którego dokonano odstrzału sanitarnego zwierząt.

Ponadto dzierżawca, albo zarządca obwodu łowieckiego, na obszarze którego dokonano odstrzału sanitarnego, przekazuje kwotę ryczałtu, o której mowa powyżej, myśliwym, którzy wykonali odstrzał sanitarny zwierząt.

Jednocześnie informuje, że stosownie do art. 47c ww. ustawy osobie uprawnionej do wykonywania polowania wykonującej odstrzał sanitarny zwierząt przysługuje zwolnienie od pracy lub wykonywania zajęć służbowych w dniu, w którym wykonuje ten odstrzał.

Pracownik, żołnierz lub funkcjonariusz będący osobą, o której mowa powyżej, uprzedza odpowiednio pracodawcę lub przełożonego o przyczynie i przewidywanym okresie nieobecności w pracy lub niewykonywania zajęć służbowych z powodu wykonywania odstrzału sanitarnego zwierząt i uzgadnia termin tej nieobecności z pracodawcą lub przełożonym.

Pracodawca lub przełożony jest obowiązany zwolnić od pracy lub wykonywania zajęć służbowych pracownika, żołnierza lub funkcjonariusza w terminie uzgodnionym z pracownikiem, żołnierzem lub funkcjonariuszem. Łączny wymiar zwolnień z wykonywania od pracy lub wykonywania zajęć służbowych z tego tytułu nie może przekroczyć 6 dni w danym roku kalendarzowym.

Odnosząc się do postulatu powstania przy powiatowych inspektoratach weterynarii działów zajmujących się likwidacją dzików należy zauważyć, że zadania poszczególnych służb i organizacji w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt w tym zwierząt dzikich, określono w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Zgodnie z przepisami wspomianej ustawy ograny Inspekcji Weterynaryjnej nie zajmują się fizyczną likwidacją dzików. Właściwy organ może nakazać odstrzał sanitarny, w tym nakazać dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich tj. osobom posiadającym odpowiednią wiedzę i doświadczenie oraz sprzęt.

Ponadto z informacji uzyskanych od Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji wynika, że zadania związane z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej realizowane są m.in. zgodnie z rekomendacjami Międzyresortowego Zespołu do spraw łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń oraz procedurami wynikającymi z Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2017 poz. 209) organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego na terenie województwa jest wojewoda, do zadań którego należy m.in. kierowanie monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie województwa (art. 14 ust. 2). Wojewoda posiada szereg instrumentów, którymi może oddziaływać na przebieg zdarzenia, na przykład może wydać rozporządzenie wprowadzające nakazy i ograniczenia w sprawie likwidacji choroby zakaźnej

zwierząt, jak również wnioskować do Ministra Obrony Narodowej o użycie pododdziałów lub oddziałów Sił Zbrojnych, jeśli w sytuacji kryzysowej użycie innych sił i środków jest niemożliwe lub może okazać się niewystarczające. Organem pomocniczym wojewody jest wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego, którego głównym zadaniem jest przygotowywanie propozycji działań w związku z występującymi lub potencjalnymi zagrożeniami mogącymi mieć wpływ na bezpieczeństwo na terenie województwa.

Ad 3

W dniu 11 czerwca 2015 r. myśliwi otrzymali wytyczne dotyczące zachowania zasad bioasekuracji w czasie polowania na dziki, transportu dzików lub tusz odstrzelonych dzików oraz w trakcie pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku ASF. Od dnia 10 sierpnia 2018 r. obowiązują znowelizowane wytyczne, w których zaostrzono wymagania w zakresie bioasekuracji dla myśliwych. W przypadku lekarzy weterynarii należy wspomnieć, że są oni regularnie szkoleni przez właściwych powiatowych lekarzy weterynarii w zakresie rygorystycznego przestrzegania zasad bioasekuracji. Natomiast jeżeli chodzi o podmioty sektora utylizacyjnego, warto wspomnieć, że posiadanie i przestrzeganie przez te podmioty procedur w zakresie bioasekuracji, jest jednym z warunków ich funkcjonowania.

Ad 5

Zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1557) wojewódzki lekarz weterynarii tworzy co najmniej dwa zespoły do spraw dochodzeń epizootycznych. Wprowadzenie powyższego rozwiązania podyktowane koniecznością zdjęcia części obowiązków z powiatowych lekarzy weterynarii, którzy w momencie wybuchu ogniska są obciążeni ogromem pracy, obowiązków i dysponują ograniczonym czasem na przeprowadzenie żmudnego dochodzenia.

W województwie lubelskim powołane są dwa zespoły ds. dochodzenia epizootycznego dla afrykańskiego pomoru świń, zorganizowane przy Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii w Lublinie. W ich skład wchodzi lekarze z różnych powiatów, na których istnieje mniejsze obciążenie pracą przy zwalczaniu ASF. W zespołach tych pracuje kilkunastu członków przez cały tydzień, łącznie z sobotami i niedzielami.

Ad 6, 8 i 9

Pomoc przewidziana w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 listopada 2017 r. w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem środka nadzwyczajnego polegającego na udzieleniu pomocy posiadaczom świń utrzymującym nie więcej niż 50 sztuk świń (Dz. U. poz. 2272) przyznawana jest producentom świń, którzy w związku z niespełnianiem wymagań bioasekuracji, otrzymali zakaz utrzymywania świń w gospodarstwie. Pomoc ta przyznawana jest po spełnieniu warunków określonych w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2017/1536 z dnia 11 września 2017 r. w sprawie środka nadzwyczajnego w formie pomocy gospodarstwom utrzymującym nie więcej niż 50 świń i

znajdującym się na określonych obszarach Polski w przypadku wstrzymania produkcji wieprzowiny z powodu nowych wymagań związanych z afrykańskim pomorem świń. O pomoc mogli ubiegać się rolnicy, którzy:

- a) otrzymali decyzję administracyjną powiatowego lekarza weterynarii nakazującą zabicie lub ubój świń oraz zakazującą utrzymywania świń w gospodarstwie wydaną na podstawie art. 48b ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- b) w momencie wydania ww. decyzji ich gospodarstwo znajduje się na jednym z obszarów Polski objętych środkami dotyczącymi zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń, wymienionymi w załączniku do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE zmienionej decyzją wykonawczą 2017/1481/UE;
- c) utrzymywali średnio nie więcej niż 50 świń w okresie od dnia 1 lipca 2016 r. do dnia 30 czerwca 2017 r. i przynajmniej jedno takie zwierzę w czasie wizyty kontrolnej, która doprowadziła do wydania nakazu zaprzestania produkcji wieprzowiny;
- d) ich zwierzęta opuściły gospodarstwo w terminie ustalonym przez powiatowego lekarza weterynarii, lecz nie później niż 120 dni po wydaniu ww. decyzji nakazującej zabicie lub ubój świń oraz zakazującej utrzymywania świń w gospodarstwie;
- e) złożyli wniosek o przyznanie pomocy w terminie 150 dni od dnia wydania ww. decyzji, jednak nie później niż do dnia 14 sierpnia br.
- f) nie skorzystali, z tytułu tej samej straty dochodu lub z tytułu tych samych zwierząt, z pomocy państwa, ubezpieczenia lub pomocy finansowanej z w ramach wkładu finansowego Unii na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014.

Termin na złożenie wniosków o przyznanie ww. pomocy, został określony mając na uwadze, wskazany w ww. rozporządzeniu Komisji Europejskiej 2017/1536 ostateczny termin, w którym wydatki poniesione na wypłatę rekompensat kwalifikują się do finansowania z budżetu UE. Zgodnie z art. 5 ww. rozporządzenia wydatki kwalifikują się do finansowania przez Unię, wyłącznie jeżeli zostały wypłacone beneficjentom przez Polskę najpóźniej 12 miesięcy po dacie wejścia w życie tego rozporządzenia, tj. do dnia 19 września 2018 r.

Ponadto uprzejmie informuję, że w przypadku stwierdzenia naruszeń wymagań wynikających z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2018 r. poz. 290 z późn. zm.), właściwi powiatowi lekarze weterynarii co do zasady wydają najpierw decyzje administracyjne w zakresie usunięcia uchybień w określonym terminie, a następnie w przypadku niezrealizowania ww. decyzji, wydawane są decyzje w zakresie likwidacji hodowli świń i czasowego ich nieutrzymywania.

Wyjątkiem od tej zasady były sytuacje, gdy właściwi powiatowi lekarze weterynarii wydawali od razu decyzje w sprawie likwidacji hodowli świń i czasowego ich nieutrzymywania, w końcowej fazie realizacji działań, związanych z możliwością skorzystania przez posiadaczy świń z pomocy wynikającej z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 listopada 2017 r. w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem środka nadzwyczajnego polegającego na udzieleniu pomocy posiadaczom świń utrzymującym nie więcej niż 50 świń (Dz. U. z 2017 r. poz. 2272), w celu umożliwienia właścicielom gospodarstw, złożenia w terminie wniosków o przyznanie ww. pomocy, we właściwych Biurze Powiatowym Agencji Rolnictwa i Modernizacji Rolnictwa.

Ad 7

Zgodnie z art. 49 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, odszkodowanie przysługuje w wysokości wartości rynkowej zwierzęcia, którą określa się na podstawie średniej z 3 kwot oszacowania przyjętych przez powiatowego lekarza weterynarii oraz 2 rzeczoznawców wyznaczonych przez tego lekarza z prowadzonej przez niego listy rzeczoznawców.

Zgodnie z § 7 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie rzeczoznawców wyznaczonych przez powiatowego lekarza weterynarii do przeprowadzenia szacowania, przy określaniu wartości rynkowej zwierząt rzeźnych, uwzględnia się: gatunek, masę ciała, wiek i kondycję danego zwierzęcia, natomiast w przypadku określania wartości rynkowej zwierząt hodowlanych dodatkowo określa się wartość hodowlaną lub użytkową danego zwierzęcia. Należy jednak wspomnieć, że uznanie danego zwierzęcia za zwierzę hodowlane uwarunkowane jest jego wpisaniem do ksiąg lub rejestrów hodowlanych.

Ad 10

W dniu 6 lutego 2018 r. zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia w 2018 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 316).

Celem programu jest wzmocnienie ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i terytorium Unii Europejskiej przed rozprzestrzenianiem się wirusa ASF. Program obejmuje działania nakierowane na zwalczanie oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa ASF, w tym m.in.:

- a) badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- b) działania powiatowego lekarza weterynarii - po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia ASF - przeprowadzane zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (nadzór bierny);

- c) pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF lub przeprowadzanie kontroli gospodarstw w zakresie spełniania wymagań związanych z bioasekuracją przez powiatowego lekarza weterynarii (nadzór czynny nad gospodarstwami) na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym;
- d) unieszkodliwienie tusz dzików, które nie mogą być zagospodarowane przez myśliwych na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym;
- e) finansowanie poszukiwania i bezpiecznego usuwania zwłok dzików padłych na obszarze określonym w załączniku do programu.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF z każdego dzika znalezionej martwego, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych, na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia, a także z każdego dzika odstrzelonego na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia, dostarczonego do położonego na tych obszarach punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

Natomiast na pozostałym obszarze Polski próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii od każdego znalezionej martwego dzika, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych i z każdego odstrzelonego chorego dzika.

Ponadto, obowiązek badania każdego znalezionej padłego dzika w obszarach objętych restrykcjami w związku z ASF, w tym w obszarze zagrożenia i obszarze objętym ograniczeniami, wynika z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

Ww. działania zostały wprowadzone ze względu na konieczność zapobiegania i kontroli rozprzestrzeniania się wirusa ASF w środowisku, gdyż dziki są jednym z czynników rozprzestrzeniania się wirusa na terenach występowania tej jednostki chorobowej.

Należy również wspomnieć, że stwierdzenie na danym terenie obecności dzików zarażonych wirusem ASF, zarówno padłych jak i odstrzelonych, stanowi ważną informację zarówno dla służb, jak i dla posiadaczy świń wskazującą, że wirus ASF występuje w środowisku i należy podjąć wszelkie niezbędne działania w celu ochrony gospodarstw utrzymujących świnie przed możliwością pojawienia się zakażeń wirusem ASF u tych zwierząt.

Ad 11

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2015 r. poz. 754), właściwy powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na przemieszczenie do wyznaczonej rzeźni świń pochodzących z gospodarstw zlokalizowanych w obszarze zagrożonym, po upływie 30 dni od dnia zakończenia wstępnego czyszczenia i dezynfekcji w ognisku ASF.

Właściwi powiatowi lekarze weterynarii wydają pozwolenia na tego rodzaju przemieszczenia, pod warunkiem zachowania wszystkich innych niezbędnych wymagań weterynaryjnych w tym zakresie, szczególnie dotyczących potwierdzenia statusu zdrowotnego świń przed opuszczeniem gospodarstwa.

Z poważaniem

Szymon Giżyński

Sekretarz Stanu